

**ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ,
ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΝΕΟΛΑΙΑΣ**

**ΓΡΑΠΤΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ 2019
ΓΙΑ ΕΓΓΡΑΦΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΤΑΞΗ
ΣΤΟΥΣ ΠΙΝΑΚΕΣ ΔΙΟΡΙΣΙΜΩΝ**

Κωδ. Γνωστικού Αντικειμένου: **529**

Γνωστικό Αντικείμενο: **Μουσική**

Ημερομηνία: **Τετάρτη, 20 Νοεμβρίου 2019**

Ώρα: **15:30 - 18:30**

Οδηγίες:

1. Το ονοματεπώνυμο, ο αριθμός ταυτότητας και ο κωδικός υποψηφίου να γραφούν, αυστηρά εντός του πλαισίου, που βρίσκεται στο άνω αριστερό μέρος του εξωφύλλου.
2. Το εξεταστικό δοκίμιο αποτελείται από **είκοσι-τρεις (23) σελίδες**.
3. Περιλαμβάνει **είκοσι (20) ερωτήσεις** και πρέπει να τις απαντήσετε **ΟΛΕΣ**.
4. **Όλες** οι απαντήσεις πρέπει να καταγραφούν στο παρόν **Τετράδιο Απαντήσεων**.
5. Οι μονάδες βαθμολόγησης αναγράφονται στην αρχή της κάθε ερώτησης.
6. Οι τελικές απαντήσεις πρέπει να αναγράφονται στους χώρους που ορίζονται ως **«Τελική Απάντηση»** και όχι στο «Πρόχειρο».
7. Όλες οι τελικές σας απαντήσεις πρέπει να γραφτούν **με μπλε μελάνι**.
8. Ακολουθείστε **πιστά τις οδηγίες της κάθε ερώτησης**.
9. **ΟΛΕΣ** οι ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής επιδέχονται **ΜΟΝΟ ΜΙΑ ΟΡΘΗ** απάντηση την οποία πρέπει να κυκλώσετε.
10. **Σημειώνεται** ότι η χρήση του φύλου, εκπαιδευτικού και μαθητή, είναι **τυχαία**.

Ερώτηση 1

(1 μον.)

Μία εκπαιδευτικός ετοίμασε εικοσάλεπτη άσκηση στο μάθημα «Μουσικοί Πολιτισμοί» στη Γ' Λυκείου.

Στην άσκηση που ακολουθεί, εντοπίστε την επιλογή η οποία παρουσιάζει τα μουσικά είδη με ορθή χρονολογική σειρά (από το παλαιότερο προς το νεότερο).

- α. Κοντσέρτο γκρόσο, όπερα, ληντ (lied), κουαρτέτο εγχόρδων
- β. Κοντσέρτο γκρόσο, όπερα, κουαρτέτο εγχόρδων, ληντ (lied)
- γ. Όπερα, κοντσέρτο γκρόσο, λήντ (lied), κουαρτέτο εγχόρδων
- δ. Όπερα, κοντσέρτο γκρόσο, κουαρτέτο εγχόρδων, ληντ (lied)

Ερώτηση 2

(1 μον.)

Ποιο μουσικό είδος από τα πιο κάτω εκτελείται συνήθως από σεξτέτο, το οποίο αποτελείται από δύο βιολιά, ένα κοντραμπάσο, πιάνο και δύο μπαντονεόν (bandoneon);

- α. Πορτογαλικό φάδο (fado)
- β. Ισπανικό φλαμένκο (flamenco)
- γ. Αργεντίνικο τανγκό (tango)
- δ. Κουβανέζικη χαμπανέρα (habanera)

Ερώτηση 3

(1 μον.)

Μέσα στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Προγράμματος «Play it for change», οκτώ (8) δεκαπεντάχρονοι μαθητές της Γ' Γυμνασίου συνέθεσαν συνεργατικά το τραγούδι «We rise». Οι μαθητές δημιούργησαν βίντεο κλιπ (video clip) που συνοδεύει τη σύνθεσή τους, με τους εαυτούς τους ως πρωταγωνιστές σε σενάριο δικό τους. Η εκπαιδευτικός προτίθεται να αναρτήσει το βίντεο κλιπ τους στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης.

Από πού πρέπει να πάρει άδεια η εκπαιδευτικός, για να αναρτήσει το βίντεο κλιπ στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης;

- α. Από τους μαθητές
- β. Από τη Διεύθυνση του σχολείου
- γ. Από τους γονείς/κηδεμόνες
- δ. Από την αρμόδια Αρχή

Αποτελεί η ανάρτηση του βίντεο κλιπ στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης προστασία της πνευματικής ιδιοκτησίας του τραγουδιού;

- α. Ναι
- β. Όχι

Ερώτηση 4

(2 μον.)

Στο αντικείμενο των «Μουσικών Πολιτισμών» της Β' Λυκείου, η εκπαιδευτικός σχεδιάζει δραστηριότητες για το ρετσιτατίβο «Το χέρι σου, Μπελίντα» («Thy hand, Belinda») και την άρια «Όταν το χώμα θα με σκεπάζει» («When I am laid in earth») από την όπερα του Πέρσελ *Διδώ και Αινείας*.

Ποια από τις πιο κάτω δραστηριότητες είναι ενδεικτική για ανάπτυξη της κριτικής σκέψης;

Οι μαθητές:

- α. Σημειώνουν τις εμφανίσεις του επίμονου βάσιμου (ground bass) στην παρτιτούρα του έργου.
- β. Συγκρίνουν το ρετσιτατίβο με την άρια.
- γ. Καταγράφουν τα διαφορετικά ρυθμικά σχήματα στη μελωδική γραμμή της τραγουδίστριας.
- δ. Μεταφέρουν το μέρος της βιόλας στο κλειδί Σολ.

Δικαιολογήστε την απάντησή σας σε δύο γραμμές.

Σημειώνεται ότι για να δοθούν όλες οι μονάδες, απαιτείται η ορθή δικαιολόγηση της επιλογής σας.

Ερώτηση 5

(1 μον.)

Ένας εκπαιδευτικός παρουσιάζει τη χορωδία και ορχήστρα του σχολείου σε εκδήλωση για τα Χριστούγεννα. Συνδέει στη μικροφωνική τα μουσικά όργανα, τα δυναμικά μικρόφωνα για σόλο φωνή και τρία πυκνωτικά μικρόφωνα μεγάλου διαφράγματος για τη χορωδία.

Στον έλεγχο ήχου (sound check) που ακολουθεί, διαπιστώνει ότι, ενώ έχει δοθεί αρκετή ένταση σε όλα τα κανάλια της μικροφωνικής, τα μικρόφωνα της χορωδίας δεν λειτουργούν.

Σε ποια ενέργεια πρέπει να προβεί ο εκπαιδευτικός σε σχέση με τη μικροφωνική για να λυθεί το πρόβλημα; Να απαντήσετε σε μία γραμμή.

Ερώτηση 6

(5 μον.)

Ένας εκπαιδευτικός προετοιμάζει σύντομη γραπτή άσκηση στο τέλος της ενότητας «Μουσικές του Κόσμου» για τη Β' Γυμνασίου. Η άσκηση περιλαμβάνει την ακόλουθη παρτιτούρα.

Αφού μελετήσετε την παρτιτούρα, να απαντήσετε στα ερωτήματα Α, Β, και Γ που ακολουθούν.

Α. Η πιο πάνω μουσική προέρχεται από την:

- α. Ιρλανδία
- β. Ιταλία
- γ. Ισπανία
- δ. Ελλάδα

Β. Το πιο πάνω απόσπασμα είναι αντιπροσωπευτικό δείγμα ενός συγκεκριμένου χορού, ο οποίος ονομάζεται _____.

Γ. Σημειώστε τις πυρηνικές γνώσεις σε σχέση με τα ακόλουθα:

α. Ρυθμική αγωγή: _____

β. Μουσικά όργανα : _____, _____ και _____

Ερώτηση 7

(4 μον.)

Στο μάθημα μουσικής της Γ' Λυκείου, στη θεματική ενότητα «Δυτική Μουσική: 20^{ος} αιώνας», οι μαθητές καλούνται να χρησιμοποιήσουν τις πυρηνικές γνώσεις που αφορούν στη μελωδία (κλίμακες) για να δημιουργήσουν συνεργατικές συνθέσεις.

Οι μαθητές χωρίζονται σε δύο (2) ομάδες: η πρώτη ομάδα αποτελείται από πιανίστες και η δεύτερη ομάδα αποτελείται από τρομπετίστες. Πριν προχωρήσουν στις συνθέσεις τους, οι ομάδες καλούνται να απαντήσουν στα ερωτήματα Α και Β που δίνονται στο πρώτο μέρος του φύλλου εργασίας.

Ετοιμάστε τον οδηγό διόρθωσης, καταγράφοντας τις ορθές απαντήσεις .

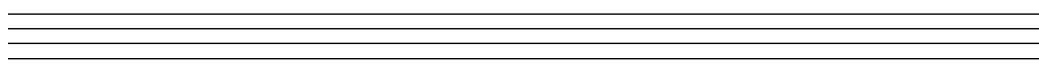
ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

1^ο Μέρος

A. Ομάδα Α:

Αφού μελετήσετε το πιο κάτω απόσπασμα, ονομάστε το είδος της κλίμακας στην οποία είναι γραμμένο και σχηματίστε την στο άδειο πεντάγραμμο που δίνεται πιο κάτω.

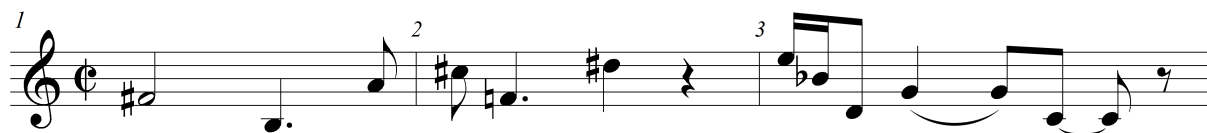
Είδος κλίμακας: _____

Β. Ομάδα Β:

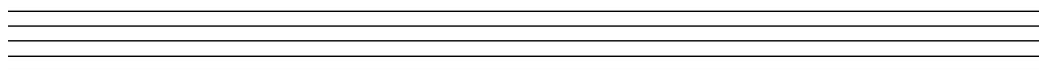
Δημιουργήστε τη σύνθεσή σας χρησιμοποιώντας δωδεκάφθογγη σειρά. Αφού μελετήσετε το πιο κάτω απόσπασμα, απαντήστε στα δύο (2) ερωτήματα που ακολουθούν.

Τρομπέτα σε Σιb

1. Ποιος φθόγγος λείπει από την πιο πάνω σειρά;

- α. Μι δίεση
- β. Ρε ύφεση
- γ. Λα δίεση
- δ. Σολ δίεση

2. Στο πεντάγραμμο που ακολουθεί, γράψετε τους φθόγγους του μέτρου 3 σε πραγματικό ύψος (concert pitch), προσθέτοντας και τον φθόγγο που λείπει από τη σειρά, στη θέση της παύσης ογδόου.

Ερώτηση 8

(2 μον.)

Στον Πίνακα που ακολουθεί, υποδείξετε με την ένδειξη Ορθό (Ο) ή Λάθος (Λ) στο κελί που αντιστοιχεί, ποιο/α από τα πιο κάτω τραγούδια είναι σε μικτό μέτρο. Για τα τραγούδια που έχετε σημειώσει Ορθό (Ο), να συμπληρώσετε στο διπλανό αντίστοιχο κελί τον μετρικό οπλισμό.

Τραγούδια	Μικτό μέτρο	Μετρικός Οπλισμός
Το τραγούδι του γάμου		
Αροδαφνούσα		
Αγάπησα την που καρκιάς		
Τ' Άη Γιωρκού		
Αχερόμπασμα		

Ερώτηση 9

(2 μον.)

Μία εκπαιδευτικός διδάσκει τη «Φωνή Τηλλυρκώτισσα» στη Β' Γυμνασίου. Ετοιμάζοντας παρτιτούρα ενορχήστρωσης για μουσικά όργανα τάξης, φροντίζει ώστε η συνοδεία να συνάδει με το κυπριακό μουσικό ιδίωμα.

Με αυτό το σκεπτικό, καταγράφει τις συγχορδίες παραλείποντας συνειδητά έναν συγκεκριμένο φθόγγο.

Ο φθόγγος που παραλείπεται είναι:

α. η βάση της συγχορδίας

β. η 3^η της συγχορδίας

γ. η 5^η της συγχορδίας

δ. η 8η της συγχορδίας

Δικαιολογήστε την απάντησή σας σε κείμενο μέχρι τρεις (3) γραμμές.

Σημειώνεται ότι για να δοθούν όλες οι μονάδες, απαιτείται η ορθή δικαιολόγηση της επιλογής σας.

Ερώτηση 10

(2 μον.)

Στη θεματική ενότητα «Δημοφιλής Μουσική» μία εκπαιδευτικός επιθυμεί να διδάξει το ριφ (riff). Για τον λόγο αυτό, με αφορμή το τραγούδι *Clocks* των Coldplay, αναθέτει στους μαθητές να εκτελέσουν ένα πιανιστικό ριφ με βάση συγκεκριμένη διαδοχή συγχορδιών και δίνοντας τους ως μοντέλο το πρώτο μέτρο.

Συμπληρώστε το ριφ (riff) που πρέπει να εκτελέσουν στο πιάνο οι μαθητές σύμφωνα με το δοσμένο μέτρο.

D Am Am Em

Ερώτηση 11

(2 μον.)

Στην πρόβα της ορχήστρας του Γυμνασίου για τα Χριστούγεννα, ένας εκπαιδευτικός διαπιστώνει ότι οι μαθητές οι οποίοι παίζουν αυλό, δυσκολεύονται σε τραγούδι με γρήγορη ρυθμική αγωγή και συνεχόμενα δέκατα-έκτα.

Ποια θεραπευτική ενέργεια προτείνει ο εκπαιδευτικός στους μαθητές;

- α. Να σφίξουν τα χείλη τους γύρω από το στόμιο του αυλού.
- β. Να χαλαρώσουν τα χείλη τους γύρω από το στόμιο του αυλού.
- γ. Να χρησιμοποιήσουν τη γλώσσα (tonguing) και τον λάρυγγα.
- δ. Να χρησιμοποιήσουν λιγότερο αέρα.

Ακολουθως, ο εκπαιδευτικός διαπιστώνει ότι σε δύο συγκεκριμένα σημεία ενός τραγουδιού, οι μαθητές που παίζουν άλτο ξυλόφωνο εκτελούν λανθασμένο φθόγγο, δηλ. ντο αντί ντο δίεση.

Ποια από τις πιο κάτω ενέργειες του εκπαιδευτικού είναι η καταλληλότερη για την αντιμετώπιση του προβλήματος;

Ο εκπαιδευτικός:

- α. Σημειώνει το πρόβλημα με τα άλτο ξυλόφωνο και το βλέπει μαζί τους στην επόμενη πρόβα.
- β. Δίνει οδηγίες στους μαθητές που παίζουν άλτο ξυλόφωνο να μελετήσουν τα δύο αυτά σημεία στην επόμενη ξεχωριστή πρόβα (sectional).
- γ. Δίνει οδηγίες σε όλα τα μέλη της ορχήστρας να εκτελέσουν τα συγκεκριμένα σημεία ξανά για να επιβεβαιώσει, αν τα άλτο ξυλόφωνο συνεχίζουν να έχουν το πρόβλημα.
- δ. Υποδεικνύει το πρόβλημα στους μαθητές που παίζουν άλτο ξυλόφωνο και το δουλεύει μαζί τους εκείνη τη στιγμή.

Ερώτηση 12

(4 μον.)

Μία εκπαιδευτικός επιλέγει να δώσει έμφαση στην ανάπτυξη των ακουστικών δεξιοτήτων και της ανεξαρτησίας των φωνών στη Β' Γυμνασίου. Για τον λόγο αυτό, θεωρεί σημαντικό να δουλέψει με παράλληλα τραγούδια (partner songs).

Ποια από τα πιο κάτω τραγούδια είναι τα καταλληλότερα για να χρησιμοποιηθούν ως παράλληλα;

- α. Το 1 και το 2
- β. Το 1 και το 3
- γ. Το 2 και το 3

Τραγούδι 1

Shalom Chaverim

Shalom Chaverim

1 2 3 4

Sha - lom - cha-ve-rim sha - lom cha-ve-rim sha - lom sha - lom le -

5 6 7 8 1. 2.

hi - tra - ot le - hi - tra - ot sha - lom sha - lom le lom

Τραγούδι 2

Mah Tov

Mah Tov

1 2 3 4

Mah to - vu o - ha - le-cha Ya'a - kov, mish - ke - no - te - cha Yi - sra - 'el.

5 6 7 8

Mah to - vu o - ha - le-cha Ya'a - kov, mish - ke - no - te - cha Yi - sra - 'el.

Τραγούδι 3

Zum Gali Gali

Zum Gali Gali

1 2 3 4 5 6

Zum ga-li ga-li ga-li zum ga-li ga-li zum ga-li ga-li ga-li He-ha-lutz le' man a-vo-dah

7 8 9 10 11 12

a-vo-dah le' man he-ha-lutz a-vo-dah le' man he-ha-lutz he-ha-lutz le' man a-vo-dah.

Δικαιολογήστε την απάντησή σας σε δύο γραμμές.

Σημειώνεται ότι για να δοθούν όλες οι μονάδες, απαιτείται η ορθή δικαιολόγηση της επιλογής σας.

Ερώτηση 13

(2 μον.)

Σε πρόβα χορωδίας ένας εκπαιδευτικός και οι μαθητές του εργάζονται για τη μουσική εκδήλωση «Welcome on board: Sing a song!». Κατά τη διάρκεια της πρόβας, ο εκπαιδευτικός διαπιστώνει ότι:

A1. Οι soprani σε κάποια σημεία με υψηλούς φθόγγους δεν χρησιμοποιούν ορθά την κεφαλική φωνή (head voice), με αποτέλεσμα ο ήχος που παράγεται να είναι σκληρός, πιεσμένος και ασταθής σε σχέση με το τονικό ύψος.

A2. Ενώ μέχρι πριν δέκα μέρες αυτό ήταν εφικτό, μία ομάδα αγοριών δυσκολεύεται να τραγουδήσει μέρος της μελωδικής της γραμμής σε κάποια τραγούδια, επειδή τα αγόρια έχουν μπει στο στάδιο μεταφώνησης.

Ποια θεραπευτικά μέτρα πρέπει να εφαρμόσει ο εκπαιδευτικός για να λύσει τα πιο πάνω;

A1. Για τη βελτίωση του ήχου στα τραγούδια στα οποία οι soprani χρησιμοποιούν την κεφαλική φωνή (head voice), ο εκπαιδευτικός πραγματοποιεί:

- α. Φωνητικές ασκήσεις με φθόγγους μεγάλης διάρκειας από κάτω προς τα πάνω.
- β. Φωνητικές ασκήσεις με μικρά μελωδικά σχήματα που ξεκινούν από πάνω προς τα κάτω.
- γ. Φωνητικές ασκήσεις με μικρά μελωδικά σχήματα που ξεκινούν από κάτω προς τα πάνω.
- δ. Φωνητικές ασκήσεις με χρωματικές κλίμακες σε γρήγορο τέμπο.

A2. Για την ομάδα των αγοριών που δυσκολεύονται σε κάποια τραγούδια, λόγω μεταφώνησης, ο εκπαιδευτικός εισηγείται:

- α. Να μην τραγουδήσουν τα αγόρια, για να μην καταστρέψουν τις φωνητικές τους χορδές.
- β. Να γίνει αλλαγή της τονικότητας των τραγουδιών, έτσι ώστε να προσαρμοστεί η μελωδική γραμμή στις ανάγκες των αγοριών.
- γ. Τα αγόρια να τον μιμούνται στις φωνητικές ασκήσεις, έτσι ώστε να διευρυνθεί η έκτασή τους.
- δ. Διαφοροποιημένες μελωδικές γραμμές στις περιοχές που τραγουδούν άνετα τα αγόρια.

Ερώτηση 14

(6 μον.)

Μία εκπαιδευτικός στο πλαίσιο της θεματικής ενότητας «Δημοφιλής Μουσική» στη Γ΄ Γυμνασίου αποφασίζει να εφαρμόσει μεθοδολογία άτυπων μορφών μάθησης, ώστε οι μαθητές να εκτελέσουν και να παρουσιάσουν δημοφιλή τραγούδια.

Οι ενέργειές της είναι οι ακόλουθες:

1. Η εκπαιδευτικός χωρίζει τους μαθητές σε ισορροπημένες ομάδες μικτής ικανότητας, καθώς γνωρίζει τις δυνατότητες και αδυναμίες τους.
2. Η κάθε ομάδα, μετά από ψηφοφορία, επιλέγει το τραγούδι με το οποίο θα εργαστεί μέσα από μια σειρά τραγουδιών, που συγκέντρωσε η εκπαιδευτικός, αφού διερεύνησε τις προτιμήσεις των μαθητών της.
3. Η εκπαιδευτικός δίνει στην κάθε ομάδα την ολοκληρωμένη ενορχήστρωση του τραγουδιού της επιλογής της σε ακουστικό αρχείο (audio file).
4. Επιπρόσθετα, τους δίνει σε ξεχωριστά ακουστικά αρχεία, το μέρος της φωνής, το μέρος της κιθάρας, το μέρος του μπάσου και το μέρος των ντραμς.
5. Τέλος, δίνει στους μαθητές με αρκετά υψηλό επίπεδο εκτέλεσης σε μουσικό όργανο την ανάλογη παρτιτούρα.
6. Δίνεται χρόνος τριάντα (30) λεπτών στους μαθητές για να ετοιμάσουν και να παρουσιάσουν το τραγούδι τους.
7. Η εκπαιδευτικός αφήνει τις ομάδες να εργαστούν χωρίς καμία άλλη οδηγία.
8. Επίσης, φροντίζει να περνά από κάθε ομάδα περιστασιακά και να ακούει τη δουλειά των μαθητών κάνοντας εισηγήσεις, όποτε της ζητηθεί.

Με βάση τα πιο πάνω, συμπληρώστε με ΝΑΙ ή ΟΧΙ στον Πίνακα που ακολουθεί, κατά πόσο συνάδουν οι ενέργειες της εκπαιδευτικού με τις αρχές της εφαρμογής άτυπων μορφών μάθησης και αιτιολογήστε την απάντησή σας.

ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ	ΝΑΙ/ΟΧΙ	ΑΙΤΙΟΛΟΓΗΣΗ
1		
2		
3		
4		
5		
6		
7		
8		

Ερώτηση 15**(3 μον.)**

Ομάδα μαθητών της Α' Λυκείου με τη στήριξη του εκπαιδευτικού της προετοιμάζεται για να συμμετάσχει στο Μαθητικό Φεστιβάλ Σύνθεσης Τραγουδιού «Μάριος Τόκας - Κώστας Μόντης». Η δήλωση συμμετοχής των μαθητών πρέπει να συνοδεύεται από παρτιτούρα του τραγουδιού και από ηχογράφησή του σε ψηφιακή μορφή.

Για τις ενέργειες που ακολουθούν, υποδείξτε τα λογισμικά που είναι δυνατό να χρησιμοποιηθούν:

Α. Σε ηλεκτρονικό υπολογιστή της τάξης με λειτουργικό σύστημα Windows, στον οποίο υπάρχουν εγκατεστημένα κάποια ελεύθερα μουσικά λογισμικά.

Σημειώστε στον πιο κάτω Πίνακα με ΝΑΙ ή ΟΧΙ τις απαντήσεις σας.

ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ↓	ΛΟΓΙΣΜΙΚΑ					
	Garageband	Finale Notepad	Sibelius	Audacity	Musescore	Cubase
Καταγραφή σύνθεσης- ενορχήστρωσης σε πρόγραμμα μουσικής σημειογραφίας						
Πολυκάναλη ηχογράφιση και μίξη						

Β. Σε υπολογιστή με λειτουργικό σύστημα Windows ή Mac OSX, στον οποίο υπάρχουν εγκατεστημένα ελεύθερα και ιδιόκτητα (αγορασμένα) μουσικά λογισμικά.

Σημειώστε στον πιο κάτω Πίνακα με ΝΑΙ ή ΟΧΙ τις απαντήσεις σας.

ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ↓	ΛΟΓΙΣΜΙΚΑ					
	Garageband	Finale Notepad	Sibelius	Audacity	Musescore	Cubase
Τελική επεξεργασία της ηχογράφησης (mastering) με τη βοήθεια ψηφιακού σταθμού ηχητικής εργασίας (DAW)						

Ερώτηση 16

(6 μον.)

Ένας εκπαιδευτικός προγραμματίζει τη διδασκαλία του στη Β' Λυκείου στη θεματική ενότητα «Δυτική Μουσική» και αποφασίζει να επικεντρωθεί στον Κλασικισμό. Μετά από έρευνα καταλήγει σε δύο (2) έργα συνθετών του Κλασικισμού.

Αφού μελετήσετε τα δύο (2) αποσπάσματα που δίνονται πιο κάτω, απαντήστε στα ερωτήματα Α1 και Α2 που ακολουθούν.

Απόσπασμα 1

Allegretto

The musical score for 'Απόσπασμα 1' is written for Violin I, Violin II, Viola, and Cello. It is in 3/4 time, key of D major, and marked **Allegretto**. The first system shows the beginning of the piece with a forte (*f*) dynamic. The second system shows a crescendo leading to a forte (*f*) dynamic, with trills (*tr*) in the Violin I and II parts.

Απόσπασμα 2

Allegro molto

Violin I

Violin II

Viola

Cello

Vln. I

Vln. II

Vla.

Vc.

Vln. I

Vln. II

Vla.

Vc.

A1. Στον πιο κάτω Πίνακα καταγράψτε τις πυρηνικές γνώσεις του Κλασικισμού ως προς τη μελωδία, την αρμονία, την υφή και τις φράσεις (ένα χαρακτηριστικό για την κάθε πυρηνική γνώση)

Πυρηνικές γνώσεις	Απόσπασμα 1	Απόσπασμα 2
Μελωδία		
Αρμονία		
Υφή		
Φράσεις		

A2. Ακολουθώς, επιλέξτε με βάση τις καταγραφές σας στον πιο πάνω Πίνακα, το απόσπασμα το οποίο θεωρείτε ως το καταλληλότερο από τα δύο, για να αναδείξει ολοκληρωμένα τις συγκεκριμένες πυρηνικές γνώσεις του Κλασικισμού.

- Το απόσπασμα 1 είναι το καταλληλότερο.
- Το απόσπασμα 2 είναι το καταλληλότερο.

Ερώτηση 17

(6 μον.)

Μία εκπαιδευτικός επιλέγει να διδάξει το πρώτο μέρος («Άνοιξη») από τις *Τέσσερις Εποχές* του Βιβάλντι.

Α. Η εκπαιδευτικός, αφού μελέτησε το απόσπασμα από την παρτιτούρα που δίνεται πιο κάτω (χωρίς το μέρος του σολίστα), μετέφερε στην Ντο μείζονα την πρώτη φράση, διατηρώντας πιστά τα αρμονικά διαστήματα που ακούγονται μεταξύ των μουσικών οργάνων στη δοσμένη παρτιτούρα. Η εκπαιδευτικός δεν συμπεριέλαβε ένα από τα μουσικά όργανα που διέθεταν οι μαθητές. Τα μουσικά όργανα που διέθεταν οι μαθητές ήταν: μαντολίνο, φλάουτο, αρμόνιο, σοπράνο γκλόκενσπιλ και βιολί.

Allegro

Violino Primo

Violino Secondo

Alto Viola

Organo e Violoncello

A1. Ποια τέσσερα (4) μουσικά όργανα επέλεξε η εκπαιδευτικός;

A2. Για ποιον λόγο η εκπαιδευτικός αποφάσισε να μη συμπεριλάβει το συγκεκριμένο μουσικό όργανο; Αιτιολογήστε την επιλογή σας στην παρακάτω γραμμή.

A3. Να μεταφέρετε το πιο πάνω απόσπασμα στην Ντο μείζονα, σημειώνοντας το όνομα του κάθε μουσικού οργάνου που επιλέξατε στην αρχή της καθεμιάς από τις τέσσερις (4) μελωδικές γραμμές (parts).

B. Παρόλο που ένας μαθητής διέθετε κιθάρα, αυτή δεν μπορούσε να χρησιμοποιηθεί, επειδή η 3^η και η 5^η χορδή είχαν κοπεί.

Ονομάστε τις δύο (2) χορδές που θα έπρεπε να αντικατασταθούν με καινούριες.

Ερώτηση 18

(10 μον.)

Στο αντικείμενο της Αρμονίας στη Γ' Λυκείου, ο εκπαιδευτικός δίνει για ανάλυση στους μαθητές του απόσπασμα από τη δεύτερη κίνηση (Adagio cantabile) της Σονάτας για πιάνο op.13, *Παθητική*, του Μπετόβεν.

Ετοιμάστε τον οδηγό διόρθωσης της άσκησης για το απόσπασμα που ακολουθεί στην επόμενη σελίδα, σημειώνοντας στην παρτιτούρα:

A. Τις βαθμίδες με λατινική αρίθμηση και τις ορθές αριθμήσεις τους στα σημεία που υποδεικνύονται με διακεκομμένη γραμμή.

B. Τις μετατροπές

(Adagio cantabile)

9

1) 2) 3)

13

4) 5) 6) 7)

17

8) 9) 10) 11) 12) 13)

21

14) 15) 16) 17) 18)

Ερώτηση 19

(20 μον.)

Ένας εκπαιδευτικός εργάζεται σε ένα επαρχιακό γυμνάσιο, όπου ο αριθμός των μελών της χορωδίας και ορχήστρας είναι μικρός. Γενικά, οι μουσικές εμπειρίες των μαθητών είναι περιορισμένες. Ωστόσο, υπάρχουν δύο μαθητές που παίζουν κλαρίνο και πιάνο τα τελευταία δύο (2) χρόνια και ένα κορίτσι που τραγουδά ωραία.

Ο εκπαιδευτικός επιλέγει το χριστουγεννιάτικο τραγούδι «Άγια Νύχτα» του Gruber και ετοιμάζει την παρτιτούρα ενορχήστρωσης, καταγράφοντας σε δώδεκα (12) μέτρα την πρώτη στροφή του τραγουδιού. Συγκεκριμένα, στην παρτιτούρα ενορχήστρωσης καταγράφει με ευρωπαϊκή σημειογραφία τα ακόλουθα:

A. την κύρια μελωδία της πρώτης στροφής του τραγουδιού στη Σib μείζονα, ώστε να τραγουδηθεί στα ελληνικά. Οι στίχοι οι οποίοι πρέπει να καταγραφούν κάτω από τους ορθούς φθόγγους στο μέρος της φωνής, είναι οι εξής:

*Άγια Νύχτα, σε προσμένουν, με χαρά οι Χριστιανοί.
Και με πίστη ανυμνούμε, τον Θεό δοξολογούμε,
μ' ένα στόμα, μια φωνή, ναι, με μια φωνή.*

B. την κύρια μελωδία που θα εκτελείται από το κλαρίνο σε Σib, στηρίζοντας τη φωνή.

Γ. μία δεύτερη ομορρυθμική φωνή του τραγουδιού για το δεξί χέρι του πιάνου, ώστε να στηρίζει τους μαθητές της χορωδίας.

Δ. μία απλή συνοδεία στο πιάνο, στο οποίο το αριστερό χέρι θα εκτελεί τις τρίφωνες συγχορδίες του τραγουδιού με αρπέζ.

Φανταστείτε ότι είστε στη θέση του εκπαιδευτικού. Αναπτύξτε τα πιο πάνω σημεία, καταγράφοντάς τα στο σύστημα πενταγράμμων που σας δίνεται.

Πρόχειρο

Clarinet in B $\flat$

Voice

Piano

This system contains three staves. The top staff is for Clarinet in B $\flat$, the middle for Voice, and the bottom for Piano. Each staff has a treble clef and is divided into four measures by vertical bar lines. The staves are empty, with only the clefs and bar lines visible.

B $\flat$ Cl.

Voice

Pno

5

This system contains three staves. The top staff is for B $\flat$ Cl., the middle for Voice, and the bottom for Pno. Each staff has a treble clef and is divided into four measures by vertical bar lines. A measure number '5' is placed above the first measure of each staff. The staves are empty, with only the clefs, bar lines, and the measure number visible.

B $\flat$ Cl.

Voice

Pno

9

This system contains three staves. The top staff is for B $\flat$ Cl., the middle for Voice, and the bottom for Pno. Each staff has a treble clef and is divided into four measures by vertical bar lines. A measure number '9' is placed above the first measure of each staff. The staves are empty, with only the clefs, bar lines, and the measure number visible. The system ends with a double bar line at the end of the fourth measure.

Τελική απάντηση

Clarinet in B $\flat$

Voice

Piano

B $\flat$ Cl.

Voice

Pno

B $\flat$ Cl.

Voice

Pno

ΛΕΥΚΗ ΣΕΛΙΔΑ

Ερώτηση 20**(20 μον.)**

Στο αντικείμενο της Αρμονίας στη Γ' Λυκείου, ένας εκπαιδευτικός προετοιμάζει τους μαθητές για τις Παγκύπριες Εξετάσεις Απόλυσης και Πρόσβασης. Συγκεκριμένα, στοχεύει οι μαθητές να εναρμονίζουν δοσμένη μελωδία, ακολουθώντας τα κριτήρια βαθμολόγησης που θα τους δοθούν.

Σε διαγώνισμα δίνει τον πιο κάτω Πίνακα με τα κριτήρια βαθμολόγησης, τα οποία οι μαθητές χρειάζεται να ακολουθήσουν κατά την εναρμόνιση δοσμένης μελωδίας για SATB.

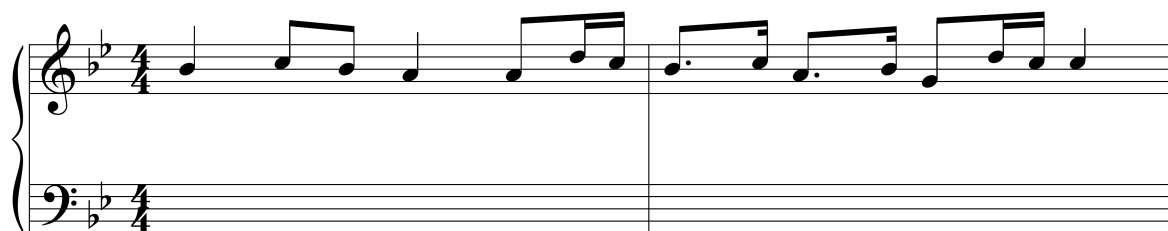
ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΒΑΘΜΟΛΟΓΗΣΗΣ		Μονάδες
1. ΣΥΓΧΟΡΔΙΕΣ (34 μον.)		
• Εύρεση και ορθή σύνδεση συγχορδιών		8
• Ορθές νότες συγχορδιών – Ορθοί διπλασιασμοί		6
• Χρήση δεσπόζουσας συγχορδίας με έβδομη		2
• Αναγνώριση και λύση δεύτερης (II) Χρωματικής		5
• Χρήση δευτερεύουσας συγχορδίας με έβδομη		2
• Αναγνώριση και λύση Ναπολιτάνικης έκτης		5
• Χρήση τρίτης της Πικαρδίας (Tierce de Picardie)		3
• Χρήση διαβατικού V 6/4		3
2. ΜΕΤΑΤΡΟΠΙΕΣ (20 μον.)		
Αρχική τονικότητα και μετατροπίες (5X4)		20
3. ΠΤΩΣΕΙΣ (6 μον.)		
• Αξιοποίηση της I 6/4 στην τελική πτώση		4
• Χρήση πλάγιας πτώσης στην τελική κατάληξη		2
4. ΞΕΝΟΙ ΦΘΟΓΓΟΙ (6 μον.)		
• Καθυστέρηση	Χρήση	2
• Ποίκιλμα (Βοηθητικοί)	Χρήση	1
• Προήγηση	Αναγνώριση και Λύση	1
• Εκφυγή	Αναγνώριση και Λύση	2
5. ΟΡΘΗ ΛΥΣΗ ΑΛΥΣΙΔΑΣ (10 μον.)		
• Μετατροπική αλυσίδα		10
6. ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ (2 μον.)		
• Μίμηση ρυθμομελωδικών στοιχείων		2
7. ΓΡΑΦΗ (2 μον.)		
• Γραφή ορθών βαθμίδων με λατινική αρίθμηση		1
• Γραφή ορθών αριθμήσεων		1
8. ΑΦΑΙΡΕΣΗ ΜΙΣΗΣ (1/2) ΜΟΝΑΔΑΣ ΓΙΑ ΚΑΘΕ:		
• Παράλληλη 5 ^η ή 8 ^η		
• Αυξημένο διάστημα		
• Κρυμμένη 5 ^η ή 8 ^η		
• Διασταύρωση φωνών		
• Υπερπήδηση φωνών		
• Μελωδικό ή Αρμονικό χάσμα		

Υπολογισμός Μονάδων: Άθροισμα Μονάδων από Κριτήρια 1 έως 5 - Αφαίρεση από Κριτήριο 6 (80-4=20)

Σημειώνεται ότι το κριτήριο «Αναγνώριση και Λύση» αφορά σε ένα ή περισσότερους ξένους φθόγγους της δοσμένης μελωδίας, ενώ το κριτήριο «Χρήση» αφορά στη διάνθιση της εναρμόνισής σας με ένα τουλάχιστον ξένο φθόγγο από κάθε είδος που ζητείται.

Καλείστε να ετοιμάσετε μια προτεινόμενη εναρμόνιση της ακόλουθης μελωδίας, σύμφωνα με τα κριτήρια βαθμολόγησης που εμφανίζονται στην προηγούμενη σελίδα, με σκοπό να αναρτηθεί ως προτεινόμενη λύση στην ιστοσελίδα του σχολείου σας.

Πρόχειρη εναρμόνιση

Τελική απάντηση

ΤΕΛΟΣ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΟΥ ΔΟΚΙΜΙΟΥ